

Воробйова Дарина Дмитрівна

студентка 1-го курсу спеціальності D8 «Право»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Науковий керівник: старший викладач кафедри фундаментальних і
приватно-правових дисциплін, PhD, Тимошенко Є.А.

ІТ-РІШЕННЯ ДЛЯ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімким поширенням цифрових технологій у всіх сферах людської діяльності. Процеси цифровізації суттєво впливають не лише на економіку та державне управління, а й на гуманітарні та соціальні науки, які дедалі активніше використовують інформаційні технології для збору, обробки, аналізу та збереження даних. У сучасних умовах ІТ-рішення стають важливим інструментом підвищення ефективності наукових досліджень, розширення доступу до інформації та вдосконалення механізмів взаємодії між наукою, суспільством і державою. Особливої актуальності ці процеси набувають в Україні, де цифрова трансформація визначена одним із пріоритетних напрямів державного розвитку [1].

Інформаційні технології суттєво розширюють можливості гуманітарних наук. Сьогодні цифрові архіви, електронні бібліотеки, системи управління науковою інформацією та інструменти автоматизованого аналізу текстів дозволяють дослідникам працювати зі значними масивами даних, які раніше були недоступними або потребували значних часових витрат для опрацювання. Формування цифрових колекцій історичних документів, літературних творів, архівних матеріалів і культурної спадщини сприяє збереженню національної пам'яті та забезпечує широкий доступ до наукових ресурсів незалежно від місця перебування користувачів. У результаті формується новий міждисциплінарний напрям – цифрові гуманітарні науки (Digital Humanities), що поєднує гуманітарне знання з сучасними інформаційними технологіями.

Не менш важливу роль ІТ-рішення відіграють у соціальних науках. Використання цифрових платформ дає змогу проводити соціологічні опитування, моніторинг громадської думки, аналіз соціальних процесів та прогнозування суспільних тенденцій. Завдяки технологіям великих даних (Big Data) дослідники отримують можливість аналізувати поведінку значних груп

населення, виявляти закономірності суспільного розвитку та оцінювати ефективність державної політики. Крім того, сучасні інформаційно-комунікаційні технології забезпечують швидке поширення результатів досліджень та сприяють розвитку міжнародного наукового співробітництва [5].

Окремої уваги заслуговує використання штучного інтелекту в гуманітарних та соціальних дослідженнях. Алгоритми машинного навчання здатні автоматизувати аналіз великих обсягів текстової інформації, здійснювати класифікацію документів, виявляти приховані зв'язки між даними та прогнозувати розвиток соціальних процесів. Використання технологій штучного інтелекту дозволяє значно скоротити час на обробку інформації та підвищити точність досліджень. Водночас застосування таких технологій потребує критичного осмислення отриманих результатів, оскільки алгоритми можуть відтворювати помилки або упередження, закладені у вихідних даних.

Важливим напрямом цифрової трансформації є впровадження ІТ-рішень у сферу освіти та наукової комунікації. Розвиток дистанційного навчання, електронних освітніх платформ, хмарних сервісів і систем управління навчальним процесом створює нові можливості для здобуття знань та проведення наукових досліджень. Особливої актуальності такі інструменти набули під час пандемії COVID-19 та в умовах воєнного стану в Україні, коли значна частина освітнього процесу була переведена в онлайн-формат. Цифрові технології забезпечили безперервність навчання та збереження доступу до освітніх ресурсів навіть в умовах кризових ситуацій [2].

Поряд із численними перевагами впровадження ІТ-рішень у гуманітарні та соціальні науки супроводжується низкою викликів. Одним із найважливіших є проблема цифрової нерівності. Не всі категорії населення мають однаковий доступ до сучасних технологій, високошвидкісного інтернету та цифрових сервісів. Особливо гостро ця проблема проявляється серед мешканців сільської місцевості, людей похилого віку та соціально вразливих груп населення. Нерівномірний доступ до цифрових ресурсів може призводити до поглиблення соціальної нерівності та обмеження можливостей участі окремих груп у науковому, освітньому та суспільному житті [4].

Ще одним важливим викликом є забезпечення інформаційної безпеки та захисту персональних даних. У процесі проведення соціальних досліджень часто здійснюється збір значних обсягів конфіденційної інформації про респондентів. Використання цифрових платформ потребує впровадження ефективних механізмів кіберзахисту, що дозволять запобігати несанкціонованому доступу до даних та забезпечувати дотримання етичних принципів наукової діяльності.

Питання безпеки набувають особливого значення в умовах зростання кіберзагроз та активного використання цифрових сервісів у державному управлінні та соціальній сфері [1].

Серед проблем впровадження ІТ-рішень також варто відзначити недостатній рівень цифрової компетентності окремих категорій науковців і працівників соціальної сфери. Ефективне використання сучасних цифрових інструментів потребує відповідних знань та навичок, що зумовлює необхідність постійного професійного розвитку. Підвищення рівня цифрової грамотності є однією з ключових умов успішної цифрової трансформації гуманітарних і соціальних наук. Серед проблем впровадження ІТ-рішень також варто відзначити недостатній рівень цифрової компетентності окремих категорій науковців і працівників соціальної сфери. Ефективне використання сучасних цифрових інструментів потребує відповідних знань та навичок, що зумовлює необхідність постійного професійного розвитку. Підвищення рівня цифрової грамотності є однією з ключових умов успішної цифрової трансформації гуманітарних і соціальних наук.

Значний потенціал цифровізації простежується у сфері соціального захисту населення. Використання електронних сервісів дозволяє автоматизувати процеси надання соціальної допомоги, спростити доступ громадян до адміністративних послуг та підвищити ефективність взаємодії між державою і суспільством. В умовах воєнного стану цифрові платформи стали важливим інструментом підтримки внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та інших соціально вразливих категорій населення. Завдяки цифровізації значно скорочується час отримання послуг і підвищується прозорість діяльності органів влади [3].

Перспективи впровадження ІТ-рішень у гуманітарних та соціальних науках пов'язані з подальшим розвитком штучного інтелекту, технологій великих даних, хмарних обчислень, цифрових архівів та електронних платформ для наукової співпраці. Важливим напрямом є створення інтегрованих інформаційних систем, які забезпечуватимуть ефективний обмін даними між науковими установами, закладами освіти, органами державної влади та громадськими організаціями. Це сприятиме формуванню єдиного цифрового наукового простору та підвищенню конкурентоспроможності української науки на міжнародному рівні.

Отже, ІТ-рішення сьогодні є невід'ємною складовою розвитку гуманітарних та соціальних наук. Їх використання сприяє вдосконаленню методів наукових досліджень, розширенню доступу до інформації, підвищенню ефективності соціальних послуг та розвитку освітнього середовища. Водночас успішне впровадження цифрових технологій потребує подолання низки викликів, серед

яких особливе значення мають цифрова нерівність, інформаційна безпека та розвиток цифрових компетентностей. Подальша цифрова трансформація гуманітарної та соціальної сфери відкриває широкі перспективи для модернізації науки, освіти та суспільного розвитку України.

Список використаних джерел:

1. Акулов Ю. В. Оцінка економічного та соціального впливу цифровізації в Україні: комплексний аналіз. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. No. 4. С.498-502. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.80>
2. Осадчий В. В. Сучасні тенденції цифровізації управлінських процесів у вищій освіті: аналітика даних, хмарні технології та штучний інтелект. Освітологічний дискурс. 2024.No. 1(44). С. 8-28. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.11>
3. Попович В., Щербина С., Новак Т. Цифрова трансформація сфери соціального захисту в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. 2024. No. 2(55). С. 82-88. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2024.55.82-88>
4. Хлівнюк Т. П., Кіріяк А. І. Соціальна інклюзія в контексті цифровізації: можливості та ризики для соціальної держави. Психологія та соціальна робота. 2024. Вип. 2(60). С. 135–149. DOI: <https://doi.org/10.32782/2707-0409.2024.2.12>
5. Шиян Д. В., Шиян Н. І., Севрюкова Є. О., Руденко В. В. Вплив цифрових технологій на рівень і якість життя населення України. Journal of Innovations and Sustainability. 2024. Vol. 8, No. 3. С. 1-16. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream>

Гапієнко Дар'я

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Сумський національний аграрний університет

**УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ В
ТУРБУЛЕНТНИХ УМОВАХ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «СУМСЬКА М'ЯСНА
КОМПАНІЯ», М. СУМИ**

Сучасні умови функціонування українських підприємств характеризуються високим рівнем невизначеності та нестабільності. Воєнні дії, порушення логістичних ланцюгів, зміни споживчої поведінки, інфляційні процеси, коливання вартості енергоресурсів та сировини формують турбулентне середовище, у якому традиційні підходи до управління втрачають ефективність [1, с. 28]. У таких умовах особливого значення набуває здатність підприємства